

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 12 december 2013
Betreft Antwoorden op vragen over de munitiestort in de Oosterschelde

Onze referentie
BS2013035552

Afschrift aan
de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Hierbij bied ik u mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu de antwoorden aan op de schriftelijke vragen over de munitiestort in de Oosterschelde van de leden Van Dijk en Van Gerven, ingezonden op 24 oktober 2013 (uw kenmerk 2013Z20371) en van de leden Jacobi, Eijsink en De Vries, ingezonden op 28 oktober 2013 (uw kenmerk 2013Z20504). De laatste antwoorden bied ik u tevens mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken aan.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

J.A. Hennis-Plasschaert

2013Z20504

Vragen van de leden Jacobi, Eijnsink en Albert de Vries (allen PvdA) aan de minister van Defensie en de staatssecretarissen van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu over de rapportage 'Munitiestortplaats Oosterschelde is "tikkende tijdbom"' (ingezonden 28 oktober 2013).

1

Heeft u kennisgenomen van de rapportage 'Munitiestortplaats Oosterschelde is "tikkende tijdbom"' (EenVandaag van woensdag 23 oktober 2013)?

Ja.

2

Kloppen de in de uitzending genoemde getallen, namelijk dat in het Nationaal Park Oosterschelde in het Gat van Zierikzee op 60 meter diep, in een gebied van 700 bij 1.400 meter, 30 miljoen kilo munitie uit de Tweede Wereldoorlog is gedumpt?

Ja.

3

Klopt het dat u van mening bent dat de aanwezige munitie in de Oosterschelde geen gevaar oplevert voor mens, natuur en milieu? Zo ja, hoe verhoudt dit oordeel zich dan tot de in de uitzending betrokken stellingen "dat de bevolking gevaar loopt en beschermd moet worden" en "dat de aanwezigheid van grote hoeveelheden munitie in zee en oceaan als een grotere dreiging moet worden gezien dan de opwarming van de aarde"? Zo nee, als u dus wel gevaar ziet, is er dan aanleiding om maatregelen te nemen? Kunt u in dat geval toelichten welke maatregelen u op welke termijn overweegt en waar die maatregelen zich dan op zullen richten?

4

Wat is uw oordeel over de stelling dat de gestorte munitie "een tikkende tijdbom" is omdat het aan verval onderhevig is, langzaam minder stabiel wordt en spontaan kan gaan werken, kan ontploffen of doorroesten, waardoor allerlei zware metalen en giftige stoffen vrij zullen komen?

5

Wat is uw mening over de stelling van de geïnterviewde zeebioloog dat stoffen nu al te meten zijn in het water en zich in organismen kunnen ophopen met alle gevolgen van dien?

7

Deelt u de mening dat de in de uitzending gemelde feiten zodanig verontrustend zijn dat er tenminste aanleiding is tot het doen van nieuw onderzoek naar de gevaren en risico's van de aanwezigheid van grote hoeveelheden munitie op de bodem van de Oosterschelde? Zo nee, waarom niet?

Onderzoek door TNO heeft aangetoond dat de kans op spontane ontploffing praktisch nihil is, omdat ontstekers niet meer werken. Bovendien kan massadetonatie door het grote verspreidingsoppervlak (bijna 100 hectare) worden uitgesloten (rapport TNO PML 1999 A59 en TNO PML 2003 A60). Verder heeft onderzoek ter plaatse geen negatieve effecten op het milieu aangetoond (TNO PML 2004 A40). De corrosie van de gestorte munitie is een buitengewoon traag proces dat honderden jaren zal duren. De daarbij vrijkomende metalen en andere stoffen komen sterk verdund in het water. Directe negatieve effecten op het watermilieu worden niet verwacht en zijn tot op heden niet aangetoond. De waarden van de jaarlijkse metingen die Rijkswaterstaat in het kader van de Kaderrichtlijn Water op verschillende meetpunten in de Oosterschelde uitvoert, blijven binnen de normen voor zware metalen en laten zelfs een daling zien. In 2014 wordt de waterkwaliteit boven de voormalige munitiestortplaats maandelijks gemeten. Tevens wordt een onderzoek uitgevoerd naar de concentratie van zware metalen en energetische stoffen (van munitie en explosieven) in mosselvlees. Op deze manier wordt extra toezicht gehouden. Zo nodig wordt de Tweede Kamer over de resultaten hiervan nader geïnformeerd.

6

Zijn de vondsten van witte fosfor op de Zeeuwse stranden te relateren aan de gestorte munitie? Zo nee, welke andere verklaring geeft u dan aan die vondsten? Zo ja, moet dat dan, gelet op het spontaan kunnen ontbranden van witte fosfor, niet leiden tot maatregelen? Zo ja, welke maatregelen zijn dit en op welke termijn worden deze genomen?

Nee. De vondsten zijn gedaan op stranden van Walcheren. De witte fosfor is afkomstig van munitie die in het water is terechtgekomen tijdens beschietingen op de stranden tijdens de Tweede Wereldoorlog. De witte fosfor is met een zandsuppletie eind jaren negentig terechtgekomen op het strand. Dit zand wordt daarom niet langer gebruikt voor zandsuppleties.

2013Z20371

Vragen van de leden Jasper van Dijk en Van Gerven (beiden SP) aan de ministers van Defensie en van Infrastructuur en Milieu over Munitiestortplaats Oosterschelde (ingezonden 24 oktober 2013).

1

Onderschrijft u de risico's van de munitiestortplaats Oosterschelde? 1)

2

Op welke wijze wordt toezicht gehouden op deze munitiestort? Hoe vaak en door wie? Zo nee, waarom niet?

3

Is er in de loop der jaren een toename aan risico's waarneembaar, zoals het aanspoelen van fosfor en het vrijkomen van schadelijke stoffen in het water?

De risico's van spontane ontploffing en massadetonatie zijn door TNO in de periode 1999-2004 uitgebreid onderzocht. Daaruit bleek dat de kans op een spontane explosie praktisch nihil is en dat massadetonatie kan worden uitgesloten (TNO PML2003-A60). Verder heeft onderzoek ter plaatse geen negatieve effecten op het milieu aangetoond (TNO PML 2004 A40). De corrosie van de gestorte munitie is een buitengewoon traag proces dat honderden jaren zal duren. De daarbij vrijkomende metalen en andere stoffen komen sterk verdund in het water. Directe negatieve effecten op het watermilieu worden niet verwacht en zijn tot op heden niet aangetoond. De waarden van de jaarlijkse metingen die Rijkswaterstaat in het kader van de Kaderrichtlijn Water op verschillende meetpunten in de Oosterschelde uitvoert, blijven binnen de geldende normen voor zware metalen en laten afnemende concentraties zien. Voor zover bekend is in de omgeving van de voormalige munitiestortplaats geen fosfor aangespoeld. Op de voormalige munitiestortplaats geldt een duik-, vis- en ankerverbod om risico's te vermijden. In 2014 zal de waterkwaliteit boven de voormalige munitiestortplaats maandelijks worden gemeten. Tevens wordt een onderzoek uitgevoerd naar de concentratie van zware metalen en energetische stoffen (van munitie en explosieven) in mosselvlees. Zo nodig wordt de Tweede Kamer over de resultaten hiervan nader geïnformeerd.

4

Welke saneringsvarianten zijn mogelijk en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

6

Gaat u over tot sanering? Zo nee, hoe voorkomt u de genoemde risico's, zoals het gevaar van explosies?

Op 9 juni 2004 is tijdens een algemeen overleg met uw Kamer gesproken over de mogelijkheid om de munitiestort in de Oosterschelde met een laag zand af te dekken. De kosten hiervan werden destijds geraamd op ongeveer € 7 miljoen. Vanwege de geringe risico's is hier toen van afgezien. Om dezelfde reden is ook geen onderzoek uitgevoerd naar saneringsvarianten en de kosten daarvan. Zoals hierboven is gesteld, wordt de waterkwaliteit op verschillende meetlocaties gemonitord en is het risico van spontane explosies praktisch nihil.

5

Deelt u de mening dat er grote risico's verbonden zijn aan niet ingrijpen?

Nee. Volgens verschillende TNO-onderzoeken zijn er geen grote risico's verbonden aan de voormalige munitiestortplaats. De jaarlijkse metingen van Rijkswaterstaat op verschillende meetpunten in de Oosterschelde laten afnemende concentraties van zware metalen zien.

1) EenVandaag , 21 oktober 2013